

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.036/2019/9.szám

A Szegedi Ítélőtábla a dr. Illés-Csikai Boglárka ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek - a dr. Kecskés Ákos ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű, **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos II. rendű, **III.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos III. rendű, **IV.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos IV. rendű, **V.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos V. rendű, **VI.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos VI. rendű, **VII.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos VII. rendű, **VIII.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos VIII. rendű, **IX.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos IX. rendű, **X.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos X. rendű és **XI.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos XI. rendű alperesek ellen személyiségvédelmi igény érvényesítése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2018. december 18. napján kelt 1.P.20.702/2018/19. számú ítélete ellen a felperes részéről 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezései közül és az I., valamint a III-VIII. rendű alperesekkel szemben előterjesztett sérelemdíj iránti igény tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti.

Az elsőfokú ítélet ezt meghaladó rendelkezéseit **részben**, az alábbiak szerint megváltoztatja:

A felperes által az alpereseknek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 40 000 (negyvenezer) Ft-ra leszállítja.

Az I.-IX. rendű alpereseket személyenként külön-külön 7200 (hétezerkettőszáz)-7200 (hétezerkettőszáz) Ft elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezi, míg az állam által viselt elsőfokú eljárási illeték összegét 316 800 (háromszáztizenhatezer-nyolcszáz) Ft-ban határozza meg.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, mint egyetemleges kötelezetteket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg a felperesnek 6900 (hatezer-kilencszáz) Ft másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 552 000 (ötszázötvenkétezer) Ft fellebbezési eljárási illetékből az I-IX. rendű alperesek mint egyetemleges kötelezettek kötelesek megfizetni az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak 24 000 (huszonnégyezer) Ft-ot, míg az ezt meghaladó fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

Felperes 1994. november 1-től határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyban dolgozott gátorként a ... Vízügyi Igazgatóság (**város 1 neve**)-i Szakasztechnikusánál. A ... Vízügyi Igazgatóság vagyonkezelésében van a (**város 1 neve**), (**közterület neve, száma**) szám alatti ingatlan, amely gátóri lakásból és nem lakás céljára szolgáló helyiségekből áll. A felperes az 1997. május 6-án kelt lakásbérleti szerződéssel bérbe vette a fenti ingatlanrészt. Ugyanezen az ingatlanon található egy 1 ha 5486 m² területű szántó művelési ágú földterület, amelyre a felperes és a munkáltatója között 2011. november 20-án haszonbérleti szerződés jött létre 5 év határozott időre. Ennek értelmében a haszonbérlet a bérelt területet köteles szakszerűen művelni, növényápolási, gyomtalánítási és növényvédelmi munkákat elvégezni, a termést betakarítani, talaja termőképességének fenntartásáról gondoskodni és egyébként a jó gazda gondosságával eljárni, valamint a szerződés megszűnésekor a területet művelésre alkalmas állapotban visszaadni.

A felperes gátóri feladatai ellátása mellett őstermelő házas társával a fenti ingatlanon állatokat is tartott, szarvasmarha állománya borjakkal együtt átlagban 30-35 db-ból állt, ezen túlmenően 4-5 anyadisznó mellett 8-10 sertés, alkalmanként baromfi, továbbá néhány bika és bizonyos időszakokban ló volt a tartásukban. Az állatokat a felperes és házastársa gondozta. A szarvasmarhák, illetve a bikák a gátórháznál, az ahhoz tartozó haszonbérleti szerződés alapján a felperes kezelésében lévő szántón, valamint a töltésoldalon, illetve a felperes által később megvásárolt területeken legeltek. A felperes a gátórház területén rendszeresen végzett élőállat vágást, a húst pedig magánszemélyeknek értékesítette.

A felperes házastársa és a ... Vízügyi Igazgatóság között a 2013. június 3. és október 15., valamint 2014 ugyanezen időszakára vonatkozóan adásvételi szerződés jött létre, amely alapján a házastárs jogosult volt a ... folyó bal partjának meghatározott részén a növényzetet évente kétszer letermelni, valamint az árvízvédelmi töltésen állatokat, főként juhokat legeltetni azzal a megkötéssel, hogy a töltésen 1 ha területenként maximum 1 szarvasmarhát legeltethetett.

A felperes munkáltatója az országos közfoglalkoztatási program keretében 2010-től rendszeresen alkalmazott közfoglalkoztatottakat, akik napi tevékenységüket a felperes irányítása és felügyelete alatt végezték. Ennek keretei között rendszerben tartották a gátórházat, festettek, a műtárgyakat karbantartották, kaszáltak, a lekaszált növényzetet összegyűjtötték, bálába rendezték. Ezt a feladatot a közmunkások a felperes által haszonbérbe vett területen is végezték.

A felperes a munkáltatójától házi vágásra kapott engedélyt, majd 2014. március 18-tól a ... Megyei Kormányhivatal (**város 1 neve**)-i Járási Hivatal Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrző Hivatal sertés, szarvasmarha, baromfihús és húskészítmények, termékek előállítására és forgalmazására jogosultként nyilvántartásba vette.

Az alperesek 2014. április 18-án bejelentést tettek a felperes munkáltatójához, a NAV-hoz, a vízügyért felelős helyettes államtitkárhoz, valamint (**személy neve**)-hez az alábbi tartalommal: „Bejelentéssel szeretnénk élni (**felperes neve**) ((**város 1 neve**) gátór tevékenységével kapcsolatban: Tűrhetetlen viselkedése összeférhetetlen közalkalmazotti viszonyával. Nyíltan saját céljaira használja a hozzá kirendelt közmunkásokat saját tanyájában is. A számla nélküli húseladás

köztudott a gátórház környékén. Ezt jeleztük a NAV-nak is, de időhiányra hivatkozva semmit nem tettek. Állandóan bennfentes kapcsolataira hivatkozik (mindenkit lefizetek) ez a mentálisan sérült, agresszív, szomszédjait állandóan fenyegető ember és ez beláthatatlan következményekkel járhat. A gátórház környéke egy állattenyésztési telephez hasonlít. A **(város 1 neve)**-i szakaszmérnökség vezetője nem tudott felvilágosítást adni, hogy a szántóföldi művelésből kivont területen végzi a tevékenységét, holott saját tanyája van.

Szerintünk munkaidejének 80 %-át saját gazdasága ellátására fordítja, ezt jeleztük már többször az illetékes szerveknek, de alacsony keresetére való tekintettel elnéztek felette.

A gátórház köztulajdon, érthetetlen, hogy még húskimérésre használatos helyiséget is biztosítanak számára.

Hogyan lehet alkalmazni egy képzetlen, minden szomszédjával haragban lévő, állandóan ordító gátórt?

Bármilyen veszély esetén éppen ránk lenne szüksége alkalmazottjuknak.

A fentiek figyelembevételével kérjük törvénytisztelő magatartásra kötelezni.

Várjuk határozott és hatékony intézkedésüket!"

A bejelentés kivizsgálására a munkáltató vizsgálóbizottságot állított fel, majd a vizsgálat, eredménye alapján 2014. május 30-án rendkívüli felmentés útján megszüntette a felperes közalkalmazotti jogviszonyát. A felperes a közalkalmazotti jogviszonya jogellenes megszüntetésére hivatkozással a felmentési időre járó távolléti díj és végkielégítés megfizetése iránt keresetet nyújtott be a **(város 2 neve)**-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt. A bíróság a 2015. szeptember 4-én jogerőre emelkedett M.../2015/11. számú ítéletével a munkáltatót a kereseti kérelem szerint marasztalta.

Ezt követően a felperes jelen per alperesei közül az I., a III., IV., V., VI., VII. és VIII. rendű alperesekkel szemben 20 300 000 Ft kártérítés és 4 000 000 Ft nemvagyoni kártérítés (sérelemdíj) megfizetése iránt indított pert a **(város 1 neve)**-i Járásbíróság előtt 1.P.20.329/2016. szám alatt. Nemvagyoni kárigénye kapcsán arra hivatkozott, hogy az alperesek bejelentése eredményeként jóhírneve sérült. A **(város 1 neve)**-i Járásbíróság elsőfokú ítéletével a felperes keresetét elutasította. A másodfokon eljáró **(város 2 neve)**-i Törvényszék a 2.Pf.../2017/5. számú részítéletével - egyebek mellett - az elsőfokú bíróság ítéletének a jelen per I. és III-VIII. rendű alperesekre vonatkozó kereset elutasító rendelkezéseit helybenhagyta azzal, hogy a nemvagyoni kártérítés címén érvényesített kereseti követelés helyesen sérelemdíj iránti igénynek minősül.

A felperes a jelen perben előterjesztett keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg, az alperesek a munkáltatójához és az egyéb szervekhez eljuttatott bejelentésükkel megsértették a becsülethez és jóhírnévhez való személyiségi jogát. A jogsértés megállapításán túlmenően megfelelő elégtételadásra, valamint személyenként 200 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Álláspontja szerint az alperesek beadványa rá nézve valótlan és sértő kijelentéseket tartalmazott, amelynek eredményeként erkölcsi megítélése negatív irányban megváltozott a környezetében annak ellenére is, hogy a **(város 2 neve)**-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogerős ítéletében megállapította, jogellenesen került sor a közalkalmazotti jogviszonya megszüntetésére. Állította, a sérelmezett nyilatkozat következtében tönkrement a magánélete, anyagilag, erkölcsileg és egészségileg is hátrányos helyzetbe került.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Pergátló kifogásként elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy a felperes jelen per alperesei közül 7 ellen a **(város 1 neve)**-i Járásbíróság előtt ugyanezen tárgyban pert indított, amely jogvita már jogerősen lezárásra került. Hivatkozásuk szerint a beadványukban szereplő tényállítások, miszerint a felperes a munkavégzéséhez kirendelt

közmunkásokat nyíltan saját céljaira használta, illetve, hogy a tanyáján tenyésztett állatok levágásával számla nélküli húseladást valósított meg, valós kijelentések, a beadványban szereplő egyéb közlések pedig véleménynyilvánítások, amelyek nem indokolatlanul sértőek, megalázóak.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, az alperesek azzal, hogy a felperest a 2014. április 18-án kelt bejelentésükben „mentálisan sérült”-nek nevezték, megsértették a felperes becsülethez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alpereseket, hogy a felperesnek adjanak elégtételt oly módon, kérjenek tőle írásban bocsánatot amiatt, hogy mentálisan sérültnek nevezték, és a bíróság jogerős ítéletét küldjék meg a vízügyekért felelős államtitkárnak, a NAV-nak, a Belügyminisztériumnak és a ... Vízügyi Igazgatóság igazgatójának. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 300 000 Ft perköltséget. A feljegyzett illetékből az alpereseket mint egyetemleges kötelezetteket 33 600 Ft megfizetésére kötelezte azzal, hogy az ezt meghaladó 133 400 Ft le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket az állam viseli. Határozatának indokolásában megállapította, az I., III-VIII. rendű alperesek tekintetében a felperes - jóhírneve megsértése miatt előterjesztett - 4 000 000 Ft összegű sérelemdíj iránti igényét a **(város 1 neve)**-i Járásbíróság jogerősen elbírálta, így az ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanazon alperesekkel szemben ugyanazon jogalapon a felperes új keresetet indíthasson, ezért az érintett alperesekkel szemben előterjesztett sérelemdíj iránti igényt érdemben nem vizsgálta. Rámutatott ugyanakkor, hogy a korábban meghozott ítélet jogereje nem zárja ki, hogy a felperes az objektív jogkövetkezmények iránt valamennyi alperessel szemben igényt érvényesítsen. Erre figyelemmel érdemben vizsgálta, hogy a felperes által hivatkozott személyiségi jogsértés megvalósult-e vagy sem. Az érdemi vizsgálat körében elsődlegesen leszögezte, a kialakult bírói gyakorlat szerint általánosságban véve a hatóság előtti eljárás kezdeményezése, a perindítás vagy büntető feljelentés megtétele önmagában nem valósítja meg a személyiségi jog sérelmét. Részletesen kifejtette a becsülethez és jóhírnévhez való jog megsértésének elhatárolására irányadó szempontokat, amelyek alapján a bejelentésben megfogalmazottak közül tényállításnak minősítette, hogy a felperes „a közmunkásokat saját céljaira használja”, „a számla nélküli húseladás köztudomású”, míg véleménynyilvánításnak tekintette „a felperes mentálisan sérült”, „a felperes viselkedése túrhetetlen”, „a gátórház környéke állattenyésztési telephez hasonlít”, illetve „a felperes munkaideje 80 %-át saját gazdálkodása ellátására fordítja”. Megállapította, az a kijelentés, hogy a felperes mentálisan sérült, a becsület csorbítására alkalmas, így a személyiségi jogsértés megállapítását megalapozza, míg a további véleménynyilvánításnak minősülő kijelentéseket nem ítélte jogsértőnek. Kifejtette, azok való tényeken alapuló okszerű következtetések alapján kerültek megfogalmazásra, a felperes ugyanis nem vitásan jelentős, a háztáji gazdálkodást jóval meghaladó mértékű állatállománnyal rendelkezett, amelynek ellátása, a hús feldolgozása és értékesítése nyilvánvalóan jelentős időráfordítást igényel. Mindebből azt a következtetést vonta le, hogy az alperesek véleménynyilvánítása nem tekinthető önkényesnek és a logikai szabályaival ellentétesnek. A lefolytatott bizonyítási eljárás során meghallgatott tanúk vallomását értékelve rámutatott, megfelelt a valóságnak, hogy a felperes által bérelt gátszakaszon a közmunkások kaszálást végeztek, a felperes saját földterületén munkaidőben mezőgazdasági munkát folytattak, a felperes által tartott állatok levágására a gátórháznál került sor, és a felperes a húst számla nélkül értékesítette. Utalt arra, a számla nélküli húseladást, illetve a feketevágás valótlanságát a felperes okiratokkal kívánta bizonyítani, azokból azonban az volt megállapítható, hogy állattenyésztéssel foglalkozott és 2014. március 18-án vették nyilvántartásba, amely alapján hústermékek előállítására és forgalmazására jogosult. Az alperesek bejelentésében érintett időszak azonban a 2014. március 18. előtti időszakra vonatkozott, erre vonatkozóan viszont a felperes nem csatolt semmilyen okiratot, a becsatolt számlák is az ezt követő időszakban kerültek kiállításra.

Kiemelte, az ún. bagatell sérelmek esetén nem indokolt sérelemdíj megállapítása, a perbeli esetben pedig a bíróság kizárólag egy véleménynyilvánítással kapcsolatban találta a jogsértést

megállapíthatónak, ezért a jogsértés súlyát, a felróhatóság mértékét, valamint a jogsértésnek a sértettre és környezetre gyakorolt hatását mérlegelve akként foglalt állást, hogy a nemvagyonosi sérelem nem olyan fokú, amely pénzbeli kompenzációt igényel. A le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetésére pervesztességük arányában kötelezte az alpereseket, ezt meghaladóan a felperes költségmentességére figyelemmel rendelkezett a feljegyzett illeték állam általi viseléséről.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását és az alperesek keresete szerinti marasztalását kérte. Fellebbezése kiegészítésében a gyakorolni kért felülbírálati jogkörként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369. § (1)-(3) bekezdés a), c), d), pontjait, valamint a Pp. 369. § (4) bekezdés b) pontját jelölte meg. Jogorvoslati kérelmének indokolása szerint a **(város 1 neve)**-i Járásbíróság előtt folyamatban volt perben nem sérelemdíjat követelt, hanem nemvagyonosi kártérítés iránti igényt nyújtott be, amelyre figyelemmel a sérelemdíj megfizetése iránti követelése nem tekinthető ítélt dolognak. Véleménye szerint mivel az elsőfokú bíróság befogadta és a per anyagává tette a munkaügyi per iratait, az ott megállapított tényektől nem térhetett volna el, azoktól teljesen ellentétes következtetést nem vonhatott volna le, a munkaügyi bíróság pedig ítéletében részletesen taglalta, hogy a bejelentésben foglaltak nem valósak, nem igazolhatók. Kifejtette, az elsőfokú bíróság a tanúk vallomását nem okszerűen mérlegelte, a releváns nyilatkozatot tevő, és pártatlan közfoglalkoztatottak ugyanis úgy nyilatkoztak, hogy munkaidőben soha, egyetlen egyszer sem végeztek olyan munkát, ami nem a munkaköri kötelezettségük lett volna. Kiemelte, **(tanú 1 neve)** tanú nem volt közfoglalkoztatott csak szomszéd, így nem lehetett közvetlen tudomása a vitás kérdésekről. Hangsúlyozta, a nem közfoglalkoztatott tanúk nem voltak azzal tisztában, mi tartozik a közmunkások munkakörébe, míg a húsvágással kapcsolatban meghallgatott **(tanú 2 neve)** és **(tanú 3 neve)** tanúk egymásnak ellentmondó nyilatkozatot tettek. Véleménye szerint nemcsak az elsőfokú bíróság által megállapított „mentálisan sérült” kijelentés sérti személyiségi jogait, hanem a szöveggörnyezetében lévő véleménynyilvánítások is, amelyek számára rendkívül sértő, bántó kifejezéseket tartalmaznak. A sérelemdíjat illetően kiemelte, az elsőfokú bíróság által megfogalmazott bagatell sérelem kifejezést a törvény nem ismeri, a „mentálisan sérült” minősítésért mint becsülethez fűződő jogsértésért a jogszabály kógens rendelkezése folytán jogosult sérelemdíjra. Kifogásolta továbbá az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét, amely véleménye szerint aránytalanul eltúlzott. Fellebbezése kiegészítésében utalt arra, hogy miután az alperesek elmulasztották a perköltségük felszámítását, az elsőfokú bíróság jogsértően kötelezte őt perköltség megfizetésére.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme hatálytalan.

A fellebbezés az ügy érdemét illetően **alaptalan**.

Az I. és a III-VIII. rendű alperesek pergátló kifogását illetően az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett arra, hogy a felperes a **(város 1 neve)**-i Járásbíróság előtt folyamatban volt perben ezekkel az alperesekkel szemben a sérelemdíj iránti igényét már érvényesítette, így az ítélt dolognak minősül, azonban ebből a tényből eljárásjogi szempontból téves konzekvenciát vont le. A Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a bíróság az eljárást annak bármely szakaszában hivatalból megszünteti, ha a keresetlevelet már a 176. § (1) bekezdés a)-i) pontja és a 176. § (2) bekezdés a)-c) pontja alapján vissza kellett volna utasítani. A Pp. 176. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a bíróság a keresetlevelet visszautasítja, ha a felek között ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránt indított más perben a perindítás joghatása már beállt vagy annak tárgyát már jogerősen elbírálták.

A perbeli esetben alaptalanul állítja a felperes fellebbezésének kiegészítésében, hogy a **(város 1 neve)**-i Járásbíróság előtt folyamatban volt perben eltérő jogi alapon érvényesített igényt, figyelemmel arra, hogy ott nemvagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. E per irataiból megállapíthatóan a felperes az I. és a III-VIII. rendű alperesekkel szemben a jelen perbelivel azonos ténybeli alapon, azaz az alperesek felperes munkáltatójához és egyéb szervekhez megküldött levelében írtakat kifogásolva, és azonos jogalapra hivatkozva (személyiségi jogsértés miatti szankciók alkalmazása) kívánt igényt érvényesíteni részben azonos alperesekkel szemben. Önmagában az a tény, hogy igényét tévesen sérelemdíj helyett nemvagyoni kártérítésként jelölte meg, nem változtat annak ítélt dolog jellegén. Utal ezzel összefüggésben az ítélet tábla arra, a **(város 2 neve)**-i Törvényszék mint másodfokú bíróság a **(város 1 neve)**-i Járásbíróság ítéletét felülbíráló határozatában kitért arra, a felperes keresete a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései alapján bírálendő el, ennek megfelelően a személyiségi joga megsértésével okozott nemvagyoni hátrány címén előterjesztett igényét sérelemdíj megfizetésére irányuló követelésként bírálta el. Mivel ezen igények tekintetében az anyagi jogi kötőerő a jogerős bírósági döntés következtében beállt, az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét e körben a Pp. 379. §-a alapján hatályon kívül helyezte és az eljárást megszüntette.

Egyebekben az ítélet tábla az ügy érdemét tekintve egyetért az elsőfokú bíróság jogi érveivel, azokat megismételni nem kívánja, a fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki:

A felperes fellebbezésének kiegészítésében arra hivatkozott, hogy a személyiségi jogsértés megállapíthatósága tekintetében a polgári per bírósága nem juthatott volna eltérő jogi következtetésre a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság álláspontjához képest. Hangsúlyozza az ítélet tábla, a munkaügyi bíróság valamint a polgári per bírósága eltérő jogi szempontok alapján vizsgálta a felperes keresetét. A munkaügyi bíróság vizsgálatának tárgya kizárólag az volt, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetése jogellenes volt-e vagy sem, ezzel szemben a polgári perben eljáró bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes által sérelmezett nyilatkozatrészek megvalósítanak-e személyiségi jogsértést. Az eltérő szempontú vizsgálatokat alátámasztja, hogy a két eljárásban a bíróságok nem ugyanazokat a jogszabályokat alkalmazták, továbbá pl. az a körülmény, hogy a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetéséhez a felperes munkáltatójának bizonyítani kellett az igényérvényesítésre nyitvaálló egyéves objektív határidőn belüli folyamatos kötelezettségzegést (**(város 2 neve)**-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság M.../2015/11. számú ítélet 9. oldal utolsó bekezdés). Ha a munkaügyi perben a felperes munkáltatója ezt nem tudta bizonyítani, az a jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapításához vezethetett, azonban ez a körülmény nyilvánvalóan irreleváns a személyiségi jogsértést vizsgáló polgári perben. Ezen túlmenően nem volt azonos a lefolytatott bizonyítási eljárás sem: a munkaügyi perben pl. nem került meghallgatásra **(tanú 2 neve)** és **(tanú 1 neve)** tanú, így nem volt azonos a két bíróság számára rendelkezésre álló bizonyítékok köre sem.

A fentiekből következően megalapozatlan a felperes azon fellebbezési hivatkozása, hogy önmagában a munkaügyi bíróság ítéletéből következően az elsőfokú bíróságnak valamennyi sérelmezett magatartás tekintetében meg kellett volna állapítania a személyiségi jogsértést. Arra pedig maga a fellebbezés utal, hogy a polgári perben eljáró bíróságot nem kötötte a munkaügyi bíróság ítélete.

Túlnyomórészt egyetért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával abban is, hogy a „mentálisan sérült” kifejezéstől eltekintve a felperes által kifogásolt egyéb nyilatkozatok nem valósítanak meg személyiségi jogsértést. Ekörben az elsőfokú bíróság megállapításait csupán annyiban pontosítja, hogy az a kifogásolt szövegrész, miszerint a felperes a munkaidejének 80 %-át

saját gazdasága ellátására fordítja, nem véleménynyilvánításnak, hanem tényállításnak minősül, tekintve hogy e kijelentés valóságtartalma objektíve igazolható vagy cáfolható.

A felperes fellebbezésével szemben az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglalt mérlegelési jogkörében eljárva okszerűen értékelte a rendelkezésére álló bizonyítékokat, amelyek közül **(tanú 2 neve)** és **(tanú 1 neve)** tanúk egyértelműen alátámasztották a beadványban foglaltak valóságtartalmát. Megjegyzi az ítélet tábla, arra is helyesen utalt az elsőfokú bíróság, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint a való tényekből az érintett által levont tartalmi következtetés amennyiben az nem okszerűtlen, jóhírnévsértés megállapítására nem ad alapot (EBH2011. 2396.). Ebből következően ha a tanúk a felperes által tényszerűen nagyobb számban tartott állatok számából arra a - egyébként okszerű - következtetésre jutottak, hogy a felperes munkaidejének nagy részében állattartási tevékenységet is végez, az nem tekinthető a személyiségi jogsértés megállapítására alapot adó magatartásnak.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesek nyilatkozatának egyéb - véleménynyilvánításnak minősülő - részei, amelyben a felperest agresszív, összeférhetetlen személynek írják le, nem lépik túl a szabad véleménynyilvánítási jog határát, mivel azok szóhasználatukat, kifejezőmódjukat tekintve nem minősülnek indokolatlanul sértő, bántó jellegűnek.

Arra is helyesen utalt az elsőfokú bíróság, hogy az eljáró hatóságnak benyújtott, nyilvánosságra nem kerülő beadvány tartalma főszabály szerint a jóhírnév sérelmét nem alapozhatja meg (hasonlóan: BDT2013. 3009.; BH2009. 214.).

Alaptalanul kifogásolta a felperes fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság a személyiségi jogsértés megállapítása ellenére sem kötelezte az alpereseket sérelemdíj megfizetésére arra is figyelemmel, hogy a bagatell sérelem kifejezést a jogszabály nem ismeri. A felperes álláspontjától eltérően a személyiségi jogi jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése. A körülmények bírói mérlegelése adott esetben azt is eredményezheti, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére (BH2016. 241.). A Ptk. 2:52. § (1) bekezdés második fordulata helyes értelmezése szerint ugyanis a sérelmet szenvedett fél „az őt ért nemvagyoni sérelemért” követelhet sérelemdíjat, azaz a nemvagyoni sérelem bekövetkezése a sérelemdíj megítélésének feltétele. Nem szól ez ellen a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének „a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges” fordulata, mivel ez valójában csupán a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesíti a felperest, de nemvagyoni sérelem hiányában nem teszi lehetővé sérelemdíj követelését. Így a bíróság elutasíthatja a sérelemdíj iránti keresetet, ha a alperes bizonyítja, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a felperest nem érte olyan súlyú nemvagyoni sérelem, amely sérelemdíj megítélését indokolná, vagy ha akár azért, mert az adott személyiségi jogsértést ítéli a bíróság alkalmatlannak arra, hogy nemvagyoni hátrányt okozzon, akár azért, mert köztudomású tények értékelésével arra a következtetésre jut, hogy ilyen jellegű sérelem nem állt elő a személyiségi jogában megsértett félnél. Arra helytállóan hivatkozott a felperes fellebbezésében, hogy maga a törvény az ún. bagatell sérelemre nem tartalmaz külön rendelkezést, mindazonáltal a sérelemdíjra okot adó nemvagyoni hátránynak olyan fokúnak kell lennie, amely kompenzációt és egyúttal magánjogi preventív jellegű büntetést igényel, figyelemmel a sérelemdíj kettős funkciójára. Ha az elszenvedett sérelem nem olyan mértékű, ami a sértett fél oldaláról másnemű - adott esetben pénzbeli - ellensúlyozást, a jogsértő oldaláról pedig magánjogi szankciót igényelne, sérelemdíj alkalmazásának nincs helye (BDT2017. 3657.; BDT2018. 3821. számú döntések).

Mivel a felperes keresete nagyobb részt alaptalannak bizonyult, és kizárólag egy becsületsértő kifejezés használata tekintetében volt megállapítható a személyiségi jogsértés, amely csak zárt

körben vált ismertté, ezért helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság abban, hogy a bekövetkezett immateriális hátrány nem olyan fokú, amely pénzbeli kompenzációt igényelne.

Megalapozott ugyanakkor a felperes fellebbezése az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség tekintetében az alábbiakra figyelemmel.

A Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a fél a perköltsége megtérítését annak felszámításával kérheti. A (2) bekezdés értelmében a felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, a felmerülésének lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel, és mindezeket a felszámítással egyidejűleg - szükség szerint - okirattal is igazolni kell. A bíróság által az eljárást befejező határozatban meghatározható költség az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással is felszámítható. A (3) bekezdés előírja, hogy a félnek a felszámítást és a (2) bekezdés szerinti okiratot legkésőbb a tárgyalás berekesztéséig, ennek hiányában az eljárást befejező határozat meghozataláig elő kell terjesztenie, az (5) bekezdés szerint pedig a jogi képviselővel eljáró fél a perköltségét kizárólag jogszabályban meghatározott költségjegyzék előterjesztése útján számíthatja fel. Jelen esetben a jogi képviselővel eljáró felek az elsőfokú tárgyalás berekesztését megelőzően előterjesztették az általuk felszámított perköltséget tartalmazó költségjegyzéket, amelyben a felperes 200 000, az alperesek pedig 300 000 Ft és ezen túl tárgyalásonként 30 000 Ft ügyvédi munkadíjat jelöltek meg igényelt elsőfokú perköltségként. A felperes az általa megjelölt ügyvédi munkadíj igazolására keresetleveléhez csatolta a jogi képviselőjével kötött - az ügyvédi munkadíjban való megállapodásra is kiterjedő - megbízási szerződést, a felperesek azonban csak utaltak az e tekintetben alkalmazni kért, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003 (VIII. 22.) IM r. 2. § (1) bekezdésére, amely szerint az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségként a közte és az ügyvéd között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj, valamint a fél által ügyvédje részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegét számíthatja fel, a megbízási szerződést azonban nem csatolták. Ennek hiányában viszont a felszámított perköltségük nem tekinthető igazoltnak, következésképpen annak viseléséről a bíróság nem dönthet (Pp. 82. § (1) bekezdés). Megalapozottan tart ugyanakkor igényt a felperes - az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított - 20 %-os mértékű pernyertessége arányában az általa felszámított és igazolt elsőfokú perköltsége 20 %-ára, azaz 40 000 Ft-ra, amelynek megfizetésére az ítéletábra a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alpereseket.

Ugyancsak téves az elsőfokú ítélet feljegyzett kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezése. A felperes keresetében 11 alperessel szemben a személyiségi jogsértés objektív szankcióinak alkalmazása mellett személyenként 200 000 Ft sérelemdíj iránti igényt terjesztett elő. Kereseti kérelmei valóságos tárgyi és személyi keresethalmazatot alkotnak. Az állandó bírói gyakorlat szerint személyiségvédelmi perben több polgári jogi igény együttes érvényesítésekor főszabály szerint az eljárási illeték alapjául a nemvagyonosi kártérítés (sérelemdíj) iránti követelés szolgál. Az eljárási illeték alapjául a meg nem határozható perérték akkor vehető figyelembe, ha az így számított érték meghaladja a sérelemdíj iránti követelést (EBH1999. 94.; BDT2016. 3519.). Ebből következően a perbeli esetben a felperes által igényelt valamennyi alperes tekintetében személyenként a meg nem határozható pertárgyértéket kellett alapul venni az eljárási illeték alapjaként figyelemmel arra, hogy a követelt sérelemdíj összege nem haladta meg a meg nem határozható - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja szerint 600 000 Ft - pertárgyérték összegét. Tekintettel továbbá az Itv. 40. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre, amely szerint ha a fél egy eljárásban egy jogviszonyból eredő több igényét vagy több jogviszonyból eredő igényeit érvényesíti, az eljárás tárgya értékének megállapításakor - a járulékok figyelmen kívül hagyásával - az előterjesztett igények együttes értékét kell figyelembe venni, a felmerült elsőfokú eljárási illeték összege 11x36 000 Ft az alperesek számához igazodóan. A pernyertesség-pervesztesség arányának

megfelelően (80-20 %) az alperesek személyenként 7200 Ft le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket kötelesek megfizetni az állami adóhatóságnak külön felhívásra a Pp. 101. § (1) bekezdése alapján, míg a felperes költségmentessége folytán a fennmaradó illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Minderre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, míg a perköltség és a feljegyzett kereseti illeték viselésére vonatkozó részében a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján.

A felperes fellebbezése kisebb részben - az illetékalap szerint számított 6 900 000 Ft összegű fellebbezési perértékhez viszonyítva 4 %-ban - alapos volt, így ilyen arányban tarthat igényt másodfokú perköltségének megfizetésére. Perköltség-felszámítása szerint a 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (4) bekezdése alapján kérte megállapítani ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét, amelynek összegét - valószínűsíthetően elírás folytán - 1 millió Ft-ban jelölte meg. Az IM rendelet hivatkozott rendelkezései szerint számítható ügyvédi munkadíj összege viszont - áfa nélkül - 172 500 Ft, amelynek 4 %-a, azaz 6900 Ft illeti meg a felperest a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján, figyelemmel arra is, hogy a felpereseknek - fellebbezési ellenkérelmük hatálytalansága következtében - a másodfokú eljárásban nem merült fel felszámítható perköltségük.

A felperes fellebbezése kizárólag a perköltség viselése tekintetében bizonyult alaposnak, így a fellebbezés e részéhez igazodóan feljegyzett fellebbezési illetéket a felperesek kötelesek viselni, míg az ezt meghaladó másodfokú eljárási illeték a felperes személyes költségmentessége folytán az állam terhén marad (Pp. 101. § (1) bekezdés, 102. § (6) bekezdés).

Szeged, 2019. július 9.

Dr. Szeghő Katalin s.k.	Bálint Attila s.k.	Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró